

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Onbekende psalmen

9

Bij de oogarts

2
6

De genezing van een melaatse
Meditatie

Roeping zonder woorden
Serie: De gelezen preek was van...

‘En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd. En als Hij dit gezegd had, ging de melaatsheid terstond van hem, en hij werd gereinigd.’

Markus 1:41, 42

DE GENEZING VAN EEN MELAATSE

Het openbare optreden van de Heere Jezus is begonnen. Hij heeft discipelen om Zich heen verzameld en gaat wonderen doen. Zo ook bij de melaatse man die tot Hem komt.

Deze man is ontzettend ziek. Lukas zegt zelfs dat hij ‘vol melaatsheid’ is. Die man heeft een moeilijk leven, want volgens Gods wetten van toen is hij onrein. Ook vanwege besmettingsgevaar is hij buitengesloten van ieder sociaal contact. Een melaatse leidde een eenzaam leven van ziek-zijn en stil verdriet waarna een zekere dood op hem wachtte.

Op een dag gaat deze man naar de Heere Jezus toe. Hij bidt en valt voor Hem op de knieën. Je merkt diepe indrukken van de Goddelijke majesteit en kracht van de Heere Jezus, ook aan de hand van wat hij zegt. ‘Indien U wilt, U kunt mij reinigen, U kunt mij bêter maken’.

Het is nóód in zijn leven. Wat komt deze man daarmee dicht bij ons te staan! Wat kunnen we het moeilijk hebben en ons in de nood van ons leven ook zo eenzaam en onbegrepen voelen. Maar let dan op deze geschiedenis. De zieke man knielt voor de Heere Jezus neer en bidt: ‘Heere, indien U wilt, U kúnt het!’ Voelen we de aansporing?

Maak Hem de nood van uw leven maar bekend. Hij is ook vandaag de Almachtige. En Hij voelt mee met het lijden van mensen zoals niemand anders dat kan. Maak Hem in de weg van het bidden déélgenoot van de diepste nood van uw leven. Vooral wanneer het gaat over de nood die in deze melaatsheid wordt aangewezen, want in de Bijbel is melaatsheid ook een treffend beeld van onze zonde.

Wanneer we leven zoals we zelf willen, geven we God niet de eer die Hem toekomt. Dan hebben we God niet lief boven alles en de naaste niet lief als onszelf. Dat is op een bepaalde manier de melaatsheid die ons in geestelijk opzicht helemaal aangetast heeft. Onze zonde maakt ons in geestelijk opzicht onrein in Gods oog.

Wie kan ons verlossen van dit lichaam van de dood? Laten wij God danken dat Jezus Christus dit kan! Hij is de Goddelijke Arts, Die het oude voorbij kan doen gaan en alle dingen nieuw kan maken. Hij kan ons door Zijn bloed

wassen van alle verontreiniging door de zonde. Hij maakt harten schoon, opent ogen en maakt levens nieuw. Wanneer wij verloren gaan, dan is dat niet omdat wij niet behouden konden worden. Want Hij is de Almachtige. Wat een zegen als je Hem vandaag door het geloof zo leert aanroepen. En tegelijk Hem vrij leert laten in wat Hij doet.

ZIJN WERK

Dan gebeurt er iets wonderlijks. De Heere Jezus heeft inténs met deze man te doen. Zijn hart brándt van ontferming en medeliden. Daarna steekt Hij Zijn handen uit. Daarmee laat Hij Zijn Goddelijk gezag zien. Hij raakt hem aan, en laat daarmee zien dat Hij deelgenoot wil worden van zijn lijden. Hij vereenzelvigd Zich daarmee. Hij komt daarmee op de plaats van de melaatse te staan, in zijn ervaring van de onmogelijkheid om weer beter te worden. De Heere Jezus doorbreekt dat isolement en zegt: 'Ik wíl, word gereinigd'. En dan gebeurt dat ook diréct. Deze man wás ziek. En nu is hij terstónd weer gezónd. Wat een wonder!

Herkennen we in onze persoonlijke omstandigheden ook iets van deze uitgestrekte hand van de Heere Jezus? Maar vooral wanneer je let op dat andere, op melaatsheid als beeld van de zonde. Want dan laat de Heere Jezus zien waarvoor Hij nu vooral gekomen is: om Zich te vereenzelvigen met mensen in hun geestelijke melaatsheid. Om Zich deelgenoot te laten maken met die geestelijke

onreinheid waardoor mensen buitengesloten zijn van Gods gemeenschap. Hij maakt verbínding, gaat op je plaats staan en peilt de diepste nood. Hij geeft je er zicht op: Ik voor u, omdat u anders de eeuwige dood had moeten sterven. Hij neemt als Borg en Zaligmaker de schuld van mijn zonde weg. Je ervaart dan dat er geruimd wordt en wat is dat bijzonder! Hij neemt mijn ongerechtigheid, alles waardoor ik van Gods gunst en gemeenschap buitengesloten was. En ik ontvang Zijn gerechtigheid, alles waardoor ik weer in Gods gunst en gemeenschap binnen gesloten wordt. Horen we wat de Heere Jezus zegt? 'Ik wil'. En wij? Wat erg wanneer we er nog altijd afkerig van zijn om als een meláátse door Hem gereinigd te worden, om als een zondaar van genade alleen te leven. Dát toe te geven met je hart, dat is het begín van het herstel.

ZIJN HEERLIJKHEID

Deze man is weer beter. Maar, opvallend. Daar mag hij er van de Heere Jezus niet over praten. Er moeten eerst nog wat dingen worden gedaan volgens de geldende regels van het Oude Testament. U kunt dat nalezen in Leviticus 14.

Deze man moet eerst naar de dienstdoende priester. In de tempel moeten de voorgeschreven reinigingsoffers gebracht worden, en daar moet de priester na onderzoek officieel verklaren: U bent weer beter, u bent weer rein. Dat is allemaal nodig, 'hun tot een getuigenis', van de Goddelijke

macht en liefde van de Heere Jezus. Want dát vooral komt zo naar ons toe. Niet de genezen mens staat centraal, maar de Geneesheer, Christus. Het gaat om de Heere Jezus Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. Zo krijgt Christus ook vandaag waarde en heerlijkheid.

Misschien zegt u: maar ik ken mijn melaatsheid, mijn zonde niet. Buig dan je knieën voor de Heere en vraag Hem of Hij je dat wil laten voelen. Lees in het Woord van God hoe melaats u bent. En ga ermee naar de Heere Jezus. Want Hij Die leert wat zonde is, leert ook wat genade is. Dan wordt ook vandaag bevestigd: 'En hij of zij wordt gereinigd'.

*Hij maakt
verbínding,
gaat op je
plaats staan
en peilt de
diepste nood.*

ONBEKENDE PSALMEN

Er zijn in de kerkelijke wereld thema's die op bijna cyclische wijze tot discussie leiden. Een daarvan is het zingen van onbekende psalmen tijdens de eredienst.

Het patroon is bekend en de uitkomst voorspelbaar: iemand stelt een onderzoek in en de conclusie is dan steevast dat we maar een beperkt aantal psalmen geregeld zingen, een grote groep zelden en een kleinere groep nooit. De vraag wordt dan gesteld: hoe komt het, kan het beter of moeten we die onbekende psalmen met hun moeilijke zangwijzen vergeten?

Het thema werd recent weer eens bediscussieerd in het Reformatorisch Dagblad. Een waaiër aan meningen ging voorbij, maar een unanieme of gedragen oplossing voor het probleem van het gebruik van onbekende psalmen werd niet gevonden.

HERVORMD HOORNAAR

Als de mensen die rond 1624 in de hervormde gemeente van Hoorbaar kerkten kennis hadden kunnen nemen van deze discussie, zouden ze verbaasd zijn geweest. Onder leiding van hun voorzanger zongen zij tussen 1 januari 1624 en 31 augustus succesievelijk de eerste 86 psalmen. De gemeente sloeg de psalmen 11,

12, 13, 41, 44, 55, 59 of 83 niet over, maar volgde wanneer de voorzanger de moeilijke melodie inzette. Bovendien werd elke

morgendienst begonnen met de Bedezang voor de predicatie, een gezang waarvan de melodie ook niet gemakkelijk zingt. Niet de predikant besloot tot deze oefening, maar de voorzanger. Die stelde in die jaren het psalmenbriefje voor de dienst samen.

AARZELEND EN STUNTELEND

De voorzanger is uit ons kerkelijk leven verdwenen. Zijn taak om de gemeentezang te begeleiden is overgenomen door de organist. De keuze van de psalmen wordt al meer dan twee eeuwen in de kerken van de gereformeerde belijdenis bepaald door de predikanten. Zij weten welke psalmen het best aansluiten bij hun preek. Maar het lijkt erop dat ook zij zich nogal eens laten leiden door de muzikale draagkracht van de gemeente. Niet helemaal verwonderlijk. Want het aarzelend en stuntelend zingen van een onbekende psalm sluit niet aan bij de Bijbelse oproep dat het ons betaamt psalmen aan te heffen. Dat laatste impliceert dat men uit volle borst meezingt. Daar schort het aan. Na het zingen van Psalm 44 in een van de Rotterdamse gemeenten zei ds. P. Blok eens: "We hebben Psalm 44 gezongen, althans, dat hebben we getracht. Meer niet, helaas."

ZON EN SCHATKAMER

Toch leeft wel het besef dat het overslaan van onbekende psalmen een verlies is. De kerkvader

Ambrosius (339–397) heeft ooit van alle psalmen gezegd: "In het geheel van de Bijbel zijn ze als de zon aan de hemel." Calvijn schrijft in de voorrede op zijn verklaring van het Bijbelboek Psalmen: "Wij kunnen geen betere, noch meer geschikte gezangen vinden dan de Psalmen Davids, welke de Heilige Geest voorgeschreven en Zelf gemaakt heeft. Als we deze zingen, zijn we zeker dat God ons de woorden in de mond legt, even alsof Hij Zelf binnen ons zong om Zijn eer te verheffen." Hij vergelijkt het psalmboek met een schatkamer vol onderscheiden en schitterende kostbaarheden. Met nadruk zegt hij dat dit van alle psalmen geldt, dus ook de onbekende.

NIEUWE MELODIEËN?

In het verleden en ook wel recent zijn er diverse voorstellen gedaan om het probleem van het zingen van onbekende psalmen aan te pakken. Zo stelde de voormalige directeur van de GBS, de heer L.M.P. Scholten, zo'n vijftien jaar geleden voor om voor de tien psalmen met de moeilijkste zangwijzen nieuwe melodieën te maken — een voorstel dat nooit een vervolg heeft gekregen. Een reden daarvoor is dat deze aanpassing waarschijnlijk meer discussie en verdeeldheid oproept dan dat zij een oplossing biedt. Soms koos een predikant ervoor om voor een psalm een andere melodie te kiezen. Ds. E. Venema gaf eens een vers uit Psalm 80 op,

Breed leeft het besef dat het overslaan van onbekende psalmen een verlies is.

maar zei: “We zingen die op de wijs van Psalm 105, want die van Psalm 80 is voor ons te moeilijk.”

SUGGESTIES

Hoe dan? Enkele suggesties om ook de onbekende psalmen meer te zingen:

1. Predikanten, en ouderlingen in de leesdienst, zouden heel bewust in elke dienst een onbekende psalm kunnen opgeven. Wie dat systematisch doet, zal op den duur daarvan de vruchten zien.
2. Zowel in de gezinnen als op school zou het zingen van deze psalmen meer aandacht kunnen krijgen. Ook daar waar geen muziekinstrument is, hoeft dat tegenwoordig geen probleem te zijn. Op de website *Psalmboek.nl* is niet alleen de tekst van elk psalmvers te vinden, maar ook van elke psalm de melodie te beluisteren. Aan de hand daarvan kan geoefend worden. Nog altijd geldt: oefening baart kunst.
3. Kerkelijke zangverenigingen kunnen hier ook een belangrijke functie vervullen door onder leiding van een dirigent elke maand een andere onbekende psalm in te studeren. Zelfs wanneer het koor van de gemeente maar een beperkt aantal leden telt, kan dat invloed hebben op het zingen van de gemeente tijdens de erediensten. Wie af en toe luistert naar het zingen van een grote gemeente waar een kleine groep geregeld studeert om de bovenstem te zingen, kan horen welk stempel een kleine groep zangers kan drukken op de (massale) gemeentezang.
4. Voorafgaand aan de dienst zou de gemeente onder leiding van de organist kunnen oefenen in het zingen van onbekende melodieën. Dat is in ons land nauwelijks gebruikelijk, maar in kerken in Rusland of Amerika gebeurt dit vaker.

Het zijn maar suggesties. Maar het zingen van onbekende psalmen is het waard zich in te spannen.

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek “De godvruchtige avondmaalganger” van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 2

Over het grote onderscheid tussen het tijdgeloof en het ware, zaligmakende geloof.

INLEIDING

Het is nuttig om nu te spreken over het grote en wezenlijke onderscheid dat er is tussen het geloof dat de ziel werkelijk met Christus verenigt en daardoor tot zaligheid brengt, én het geloof dat we ‘tijdgeloof’ noemen en het bezit is van hen die ‘bijna-christenen’ zijn.

Het tijdgeloof verschilt hemelsbreed van het ware geloof, evenals de dood verschilt van het leven en het licht van de duisternis. Ik hoop dat deze uiteenzetting enerzijds mag dienen om allen die zichzelf nog bedriegen met een waandenkbeeld, aan zichzelf te ontdekken vóórdát het te laat is. En anderzijds om Gods kinderen, die zich dikwijls zo bang afvragen of hun geloof wel oprecht is, te bemoedigen.

Om mijn doelstelling waar te maken, zal ik de volgende vijf punten aan de orde stellen.

1. Eerst wil ik laten zien dat het onderzoek of men een tijdgelovige óf een ware gelovige is, noodzakelijk is, maar ook heel moeilijk.
2. Vervolgens zal ik iets zeggen over het begrip ‘tijdgeloof’ en aantonen dat het niet alleen in naam, maar ook daadwerkelijk van het zaligmakend geloof onderscheiden moet worden.
3. Daarna wil ik het wezenlijke onderscheid op verschillende punten aantonen.
4. Mochten er tijdgelovigen zijn die tijdens deze uiteenzetting aan zichzelf ontdekt worden en het daardoor niet meer weten, dan wil ik mij inspannen om hun enkele raadgevingen en richtlijnen te geven voor wat zij moeten doen.
5. Ten slotte wil ik een enkel woord spreken tot die ware gelovigen die verontrust zijn over hun staat voor de eeuwigheid, opdat zij met vrucht en met zegen het Avondmaal mogen gebruiken.

1. Allereerst dus het zelfonderzoek of men een ware gelovige of slechts een tijdgelovige is. Dit onderzoek is heel noodzakelijk, want leven en dood hangen ervan af, zaligheid of rampzaligheid, behouden worden of eeuwig verloren gaan. Want hoever het tijdgeloof ook mag komen, het maakt iemand slechts tot een bijna-gelovige, en dus niet tot een ware christen. Dit geloof blijft buiten de gemeenschap met Christus. Maar het ware geloof, hoe klein en zwak ook, verenigt de ziel met Christus.

ZELFONDERZOEK MOEILIK

Hoe noodzakelijk het onderzoek ook is, het is niettemin ook heel moeilijk om het zorgvuldig te doen. Want om tot een nauwgezet zelfonderzoek te komen, is er een stille aandacht nodig om tot zichzelf in te keren en nauwkeurig in zijn hart te kijken hoe het daar gesteld is. Want uit die bron komen alle uitingen van het innerlijk voort. Daarom wordt het zelfonderzoek aangeduid als ‘het stellen van zijn hart op zijn wegen’ (Haggai 1:5). Juist omdat dit nodig is, is het zo moeilijk. Een tijdgelovige onderzoekt zichzelf niet gemakkelijk en wil dat ook helemaal niet. En als hij het doet, loopt hij er ook gemakkelijk omheen. Hij onderzoekt niet al de schuilhoeken van zijn hart, maar staat alleen stil bij een paar daden die de buitenkant betreffen, waar het ook niet zozeer op aankomt.

► wordt vervolgd

SERIE: 'DE GELEZEN PREEK WAS VAN...' [6]

ROEPING ZONDER WOORDEN

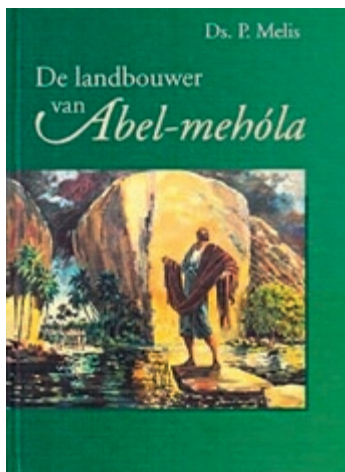
Leesdiensten eindigen vaak met de woorden 'De gelezen preek was van...'. In deze serie een aantal portretten van predikanten waarvan met regelmaat een preek beluisterd wordt binnen de Gereformeerde Gemeenten.

Veel lezers van De Saambinder zullen persoonlijke herinneringen hebben aan de preken van ds. P. Melis. Dat geldt niet alleen voor lezers uit de gemeenten die hij gediend heeft, maar ook voor velen daarbuiten.

Vooraf in de Hoeksche Waard en in het Land van Heusden en Altena vervulde ds. Melis op zondagmiddag vele preekbeurten in de vacante gemeenten. In alle eenvoud en zonder opsmuk ging de predikant zijn weg. En zo was ook zijn prediking. Dood en leven, vloek en zegen, wet en Evangelie, een rijke Christus en een armezondaar (en hoe die bij elkaar komen), dát begeerde hij te preken. Het is niet zonder zegen gebleven.

WORTELS

De wortels van P. Melis lagen in Zeeland, hij groeide op in Krabbendijke. In zijn nabije omgeving zag hij voorbeelden van de vreze

des Heeren. Zowel in zijn familie van vaders- als van moederszijde waren vele kinderen des Heeren. Oma Melis was een geoefend kind des Heeren. Opa Melis was in zijn leven een bekommerde man, maar mocht een ruim sterfbed hebben. Pieter Melis was toen dertien jaar. Opa lag te zingen op bed. 'Dat heeft tot op de dag van vandaag indruk op mij gemaakt', vertelde ds. Melis later.

Vader Melis diende de Gereformeerde Gemeente van Krabbendijke als ouderling. Ook tante Thona Butijn-Melis was een bekende onder Gods kinderen. De moeder van ds. Melis was een dochter van ds. M. Hofman. Ook twee van haar broers werden predikant, A. en H. Hofman. Het zag er aanvankelijk niet naar uit dat de jonge Pieter Melis ook nog eens op de preekstoel zou komen. Hij leefde over de indrukken uit zijn kinderjaren heen. 'Maar het feit dat ik zo veel had mogen zien van het werk Gods in mensenharten, heeft me altijd achtervolgd en laten zien dat de weg die ik ging niet goed was'.

KEERPUNT

Melis zag een succesvolle loopbaan in de weg- en waterbouw

als ideaal. Dankdag 1973 vormde echter een keerpunt in zijn leven. De preek in de avonddienst over Joël 2 vers 13 sloeg naar binnen. 'En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE uw God'. 'Het was alsof ik alleen in de kerk zat. Opeens was ik onbekeerd: 'Wee mij, dat ik zo gezondigd had'. Opeens was het gebeurd met al mijn wereldse idealen'.

In 1982 werd Melis diaken in Amersfoort, eind 1984 werd hij bevestigd tot ouderling. Hij wist zich in die periode al geroepen tot predikant. Op zijn verjaardag in 1981 vertelde zijn moeder dat ds. A. Vergunst die ochtend overleden was. 'Op hetzelfde ogenblik was het alsof in de dadelijkheid de last van het predikantschap op mijn schouders werd gelegd. Wat ds. Vergunst, in wiens schaduw ik natuurlijk niet kon staan, niet meer kon, moest ik gaan doen: predik het Woord. Ik wist me geen raad, heb niemand iets verteld. Tegen de Heere heb ik gezegd: 'Maar Heere, dat kan toch niet, ik ben onbekeerd en ik heb geen roeping. Dus'.

Toen hij echter op zijn fiets naar zijn werk reed, leek het voor zijn

DE WEG GEWEZEN

Een hoogtepunt in de ambtelijke periode van ds. Melis in Nieuw-Beijerland vond plaats in april 1994. Zowel ouderling C. van Krimpen als ouderling A. Schot kregen een attest om zich te melden bij het curatorium. Beiden werden in mei aangenomen. 'Dat was tot grote verwondering', schreef ds. Melis later. 'In de eerste plaats natuurlijk voor de beide broeders met hun gezinnen. Maar ook voor ons. Dat de Heere de prediking nog had willen gebruiken om deze mannen ook in dezen de weg te wijzen. Maar het was voor de gemeente in haar geheel ook tot verwondering. Aan de andere kant raakten we wel in één keer twee ouderlingen kwijt. Maar gelukkig wilde de Heere daarin voorzien'.

Ds. P. Melis

gevoel alsof alle mensen naar hem keken: 'Zeg, waarom ga jij het Woord niet verkondigen?'

De Heere gaf hem licht over zijn roeping vanuit de geschiedenis van Elisa. 'Er werd een mantel op zijn schouders gelegd, maar er werd geen woord gesproken. Een roeping zonder woorden dus, opeens was het me duidelijk dat de Heere me riep'.

NIEUW-BEIJERLAND

In 1985 werd Melis aangenomen tot het volgen van de lessen aan de Theologische School. In 1989 deed hij intrede in zijn eerste gemeente, Nieuw-Beijerland.

Als student wist hij al heel lang dat hij daar naartoe moest. 'Dat wilde ik niet, want daar had ds. A. Moerkerken net afscheid genomen. Dat was mijn leermeester, tegen wie ik zo opkeek. Wat moest ik als boerendomeinee die mensen in Nieuw-Beijerland nog gaan vertellen? Die hadden alles al

gehoord en wisten alles natuurlijk al. Maar ik moest wel naar Nieuw-Beijerland, en zo is het dus ook gebeurd'.

AFGELOST

Na Nieuw-Beijerland diende hij de gemeenten Genemuiden (1996), Veen (2002), Ermelo (2011) en Oud-Beijerland (2017). In zijn laatste gemeente was hij slechts drie maanden werkzaam. Op zaterdagmiddag 22 april 2017 overleed hij geheel onverwacht aan een hartstilstand.

De begrafenis vond plaats in Ermelo op vrijdag 28 april. Ds. A. Schot leidde de rouwdienst en ds. C. van Krimpen sprak op het graf. Vanuit 2 Koningen 13 vers 20a: 'Daarna stierf Elisa en zij begroeven hem', trok ds. Schot lijnen vanuit de geschiedenis van Elisa naar de levensloop van ds. Melis. In vers 21 van hetzelfde hoofdstuk lezen we: 'En het geschiedde als zij een man begroeven, dat zij,

zie, een bende zagen; zo wierpen zij den man in het graf van Elisa; en toen de man daarin kwam en het gebeente van Elisa aanroerde, werd hij levend en rees op zijn voeten'.

Ds. Melis is van zijn post afgelost. Door de vele preken die inmiddels zijn uitgegeven, spreekt hij nog nadat hij is gestorven. De Heere geve dat deze preken door de werking van Zijn Geest nog kracht mogen doen tot levendmaking van dode zondaren en tot onderwijzing en vertroosting van Gods kinderen.

Louwrens Penning.

DE HEERE HEEFT RUIMTE GEMAAKT

Dominee F.M. Penning, de vader van volksschrijver L. Penning, was predikant van de afgescheiden gemeente in Bunde, een plaats in Oost-Friesland, in het toenmalige koninkrijk Hannover. Vader Penning was iemand met een flink postuur, maar hij had een zwakke gezondheid.

In het najaar van 1868 deed dominee Penning samen met ouderling Freseman huisbezoek. De gemeentelieden woonden wijd verspreid. Daarom gingen ze die dag met een rijtuig. Niet altijd konden de broeders terugzien op goede huisbezoeken. Integendeel, zoon Louwrens schreef: 'Menig predikant en menig ouderling kan ervan spreken hoe zo'n huisbezoek kan zijn als een zware tocht door velden van geestelijke dorheid'. Maar nu was het anders. Ze reisden die dag hun weg met blijdschap. Toen ze weer in het rijtuig zaten en op de terugweg waren, zei dominee Penning: 'Broeder, laten we een psalm zingen'. En ze zongen: 'Maar 't vrome volk, in U verheugd, zal huppelen van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen'. Het was hun laatste gemeenschappelijke huisbezoek. Kort daarna werd Freseman ziek, en op 49-jarige leeftijd overleed hij. Dat was een grote slag voor dominee Penning, want hij voelde zich zeer verbonden aan zijn broeder.

AVONDMAAL

Toen er een familielid van de overledene uit Nederland op bezoek kwam, nam dominee Penning hem mee naar het kerkhof. Hij bleef peinzend staan en zei toen: 'De volgende lente zal ik naast hem rusten'. Dominee Penning werd weer ernstig ziek. Zijn zoon Louwrens schreef: 'Was het de tuberculose die zijn krachten sloopte?

O nee, we wilden het niet geloven. Het was maar een zware kou. Als het maar lente werd, dan zou het wel beter worden'. En er kwam verruiming, maar helaas voor korte tijd. 'Nog eenmaal verhief zich zijn levensenergie, en hij stond weer op de kansel om de voorbereidingspreek te houden. De tekst was Openbaring 19 vers 7b-9, met een bijzondere nadruk op de woorden 'Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams'. Toen dominee Penning thuiskwam, zei hij tegen zijn vrouw: 'Het avondmaal zal ik Boven vieren'. Op 19 juni 1869 is dominee Penning overleden, op vijftigjarige leeftijd.

DE HEERE IS GOED

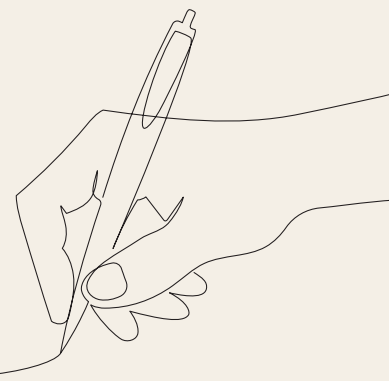
Het gezin Penningstoenvan Bunde naar Nieuwendijk, gemeente Almkerk, in Noord-Brabant verhuisd. Ze lieten een grote, ruime pastorie met een flinke lap grond achter, en nu kwamen ze terecht in een huis met één kamer, en verder nog een keuken. Later kwam er in Dussen een ruimer huis beschikbaar. Familieleden van moeder Penning boden de helpende hand en daarvoor konden ze de inventaris van een kruidenierswinkel overnemen. En zo begonnen ze een winkel-tje. Maar dat floreerde niet erg, daarom moest Louwrens er met allerlei handelswaren opuit. De eerste keer dat hij op pad gegaan was zou hem nog lang heugen.

In de schemering van de avond kwam hij thuis. Zijn moeder stond op de uitkijk. 'Hoe is 't gegaan?' 'Best, moeder', zei hij met een stralend gezicht, 'ik heb vandaag met de negotie twee gulden en drieëndertig cent verdiend'. 'Heb je je niet vergist?' 'Nee, moeder, ik heb het vijf keer nagerekend'. 'De Heere is goed', zei z'n moeder en toen keerde ze zich om. Ze wilde haar tranen verbergen, tranen van ootmoedige dankbaarheid.

REHOBÔTH

Op den duur kon het gezin aardig rondkomen. 'Wij waren', zo schreef Louwrens Penning, 'uit de engte tot de ruimte gekomen, we konden een mijlpaal oprichten en erop schrijven: Rehobôth, de Heere heeft ruimte gemaakt'. Verder schreef hij: 'Op de zondagsrust heeft in stille dorpen iets ongemeens bekoorlijks, dat we in het drukke gejacht van de grote steden niet kennen. We sloten dan de deur en gingen kerkwaarts. En als dan de gemeente in die nederige dorpskerk aanhief: Ik zal, nu ik mag ademhalen, na zoveel bange tegenspoed, al mijn geloften U betalen, U, Die, in nood, mij hebt behoed, en ik daarbij dacht aan mijn moeder, naast mij, een zwakke weduwe, wier gezucht was opgeklommen tot in de oren van de Heere Zebaoth, dan ging er een heilige ontroering door mijn ziel'.

Bij de oogarts

Regelmatig mag ik op controle bij de oogarts. Bij het klimmen van de jaren wordt het zicht over het algemeen niet beter.

De wijze koning Sálomo had dat al beschreven: 'En die door de vensteren zien, verduisterd zullen worden' (Pred. 12:3). De kanttekening zegt hierbij: 'Dat is: de ogen, die van tussen de oogleden zien'. De ogen zijn als het ware de uitkijkposten. Ze kunnen veel waarnemen, kunnen het mooie zien, maar ook gevaren zien. De ogen zijn als verspieters. Met onze ogen kunnen wij het gevaar afweeren. Maar de zonde kwam en komt ook door de ogen naar binnen!

Sálomo wijst erop dat de vensters eens zullen verduisteren. Dan zien we niet meer wat we eerst wel zagen. Van meerdere Bijbelheiligen weten we dat ze bij het ouder worden minder goed gingen zien, zelfs geheel blind werden. We lezen dit van Izak, van Jakob, van Eli en van de profeet Ahia.

Wat mij de laatste keer van het bezoek aan de oogarts bijbleef, was het volgende. In het duistere kamertje, met veel moderne apparatuur, kreeg ik het verzoek om m'n kin dicht bij het scherm te laten rusten. Toen moest ik heel nauwkeurig het oog gericht houden op het kruis. Bedoeld werd zo'n verlicht kruis in het midden van het scherm.

Deze opdracht van de aardige optometrist zette mij aan het denken. Want wat hij zei, mag en moet ook de oproep van de prediking zijn. De oproep was: 'Richt uw oog op het kruis'. Dat is ook de boodschap van Paulus: 'Doch wij prediken Christus de Gekruisigde, de Joden wel een ergernis en de Grieken een dwaasheid' (1 Kor. 1:23-24).

Mijn gedachten gingen naar de geschiedenis van de koperen slang. 'En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang en stel ze op een stang; en het zal geschieden dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven' (Num. 21:8). De Heere Jezus maakte voor Nicodemus Zelf de toepassing: 'Alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden (namelijk aan het kruis, MK), opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Joh. 3:14).

Het bezoek aan de oogarts gaf die ene keer (juist in een week van voorbereiding) stof tot mediteren, over het verlangen dat de Geest werkt en kan vervullen, om het (geloofs) oog te richten op het kruis van Golgotha. Er was (opnieuw) een hartelijk uitzien gewekt om als een dodelijk gebeten zondaar de Koning te zien in Zijn schoonheid, Jezus Christus, de verhoogde koperen slang. Hij is blank en rood en draagt de banier boven tienduizend.

Weet u persoonlijk van zo'n zien op Jezus? Bent u nog een vreemdeling van deze genade? Bedenk: de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid. Dan worden onze ogen gesloten en volgt de buitenste duisternis. Nog klinkt de roepstem: 'Ik raad u dat gij van Mij koopt ogenzalf, opdat gij zien mocht'.

Of kent u de oprechte bede uit de nood van uw ziel: 'Rabbouni, dat ik ziende mag worden'? Nog klinkt de welmenende roepstem van Immanuël: 'Zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt'.

Welgelukzalig, als hier ons oog gericht is en blijft op het kruis van Christus. Dan zal het hier bij ogenblikken en straks volkomen worden vervuld: 'Maar wij zien Jezus, eens gekruisigd en nu eeuwig gekroond met eer en heerlijkheid'.

*Weet u
persoonlijk
van zo'n zien
op Jezus?*

SERIE: HET GEZIN [2]

DE VADER ALS HOOFD

'En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren!

Efeze 6:4

'Want alles wat in de hemel en op de aarde is, is Uwe,' zegt David in 1 Kronieken 29. De opdracht van Paulus in Efeze 6 vers 4 heeft hier alles mee te maken. Onze kinderen zijn van de Schepper en ze behoren Christus toe. Met die gedachte dienen we onze kinderen op te voeden in de vreze des Heeren. Deze keer wil ik stilstaan bij de vader in het gezin.

De plaats als vader in het gezin heeft alles te maken met de opdracht van de Heere aan de man om 'hoofd' te zijn in het huwelijk. We moeten dit woord wel goed duiden. Het beeld dat de Bijbel gebruikt, is het hoofd van het menselijk lichaam. En de vergelijking die in de Bijbel wordt gemaakt, is de vergelijking met het Hoofd Christus Die als Verbondshoofd van het genadeverbond de Bruidegom is van Zijn bruidskerk. Samenvattend betekent dit dat de man Christus een gestalte moet geven in zijn huwelijksleven en dus in het gezinsleven. De gezinsleden moeten in het leven, spreken en handelen van de man en vader Christus zien.

OPVOEDEN

Opvoeden is een mix van zorgen, sturen, leren en steunen. Kleine kinderen leren vooral door te kijken hoe volwassenen zich gedragen. Grotere kinderen leren vooral door te luisteren naar wat

volwassenen zeggen. Als vader hebben we daarin een verantwoordelijke taak. Het is niet Bijbels om de opvoeding volledig over te laten aan de moeder. Als vader hebben we in het bijzonder de taak om geestelijk leiding te geven aan ons gezin. In de Bijbel zien we zowel voorbeelden van vaders die het in Gods ogen verkeerd doen als voorbeelden van vaders die, al is het altijd met gebrek, geestelijk leiding mogen geven. Noach bracht zijn gezin enerzijds in de ark en anderzijds viel hij in de zonde voor de ogen van zijn kinderen. Jozua ging als priester zijn gezin voor in de keuze om de Heere te dienen. Eli keek zijn kinderen niet eens zuur aan en werd daarvoor gestraft. Elkana nam zijn kinderen trouw mee naar de oudtestamentische eredienst en hield zich met zijn gezin aan de inzettingen van de Heere. Samuël onderwees zijn kinderen in de rechten van de Heere. Hij leefde hen voor in de vreze des Heeren.

David nodigt zijn kinderen uit om van hem onderwijs te ontvangen in de vreze des Heeren. Sálomo geeft zijn zoon onderwijs in het dienen van de Heere en het mijden van de zonde. Achaz ging zijn kinderen voor in de afgodendienst en offerde zijn kinderen in de handen van de afgod Moloch. Hoe gaan wij als vaders om met onze kinderen? Zijn we bezig met de zielen van onze kinderen? Horen ze in het gebed aan tafel dat hun ziel voor vader het belangrijkste is? Spreken we met onze kinderen over de preek op zondag? Weten onze kinderen hoe het met vader is op weg en reis naar de eeuwigheid? Laten we als vader toch het goede zoeken voor onze kinderen. Het is onze plicht om samen met onze kinderen de Bijbel te openen en eerbiedig te luisteren naar wat de Heere ons te zeggen heeft. Laten we in alle omstandigheden hen in liefde wijzen op hoe goed het is om de Heere te dienen.

De plaats als vader in het gezin heeft alles te maken met de opdracht van de Heere aan de man om 'hoofd' te zijn in het huwelijk.

ONTFERMEN

'Verwekt uw kinderen niet tot toorn'. Een vader moet geen tiran zijn die zijn kinderen om het minste of geringste slaat of door autoritair gedrag zijn kinderen dwingt, desnoods met geweld, om te doen wat hij wil. Daardoor kunnen kinderen moedeloos worden of kan de liefde richting de ouders verdwijnen. We moeten als vaders niet vergeten dat we onze kinderen een voorbeeld geven van de hemelse Vader. Hoeveel verwrongen beelden zijn er bij kinderen over God als Vader door hoe hun vader met hen omgaat?

In Psalm 103:13 gebruikt de Heere een beeld van een vader om Zijn zorg voor Zijn kinderen uit te beelden. Een vader ontfermt zich over zijn kinderen, zegt de Heere. Ontfermen betekent liefhebben, zorgen, helpen, je armen er omheen slaan. Daarom is het nodig om als vader ook thuis te zijn. Kinderen hebben een vader

nodig. Dat vraagt onze aanwezigheid in het gezin. Het is niet goed om altijd maar aan het werk te zijn en weg te zijn. We hebben als vader 'ja' gezegd bij de Doop van ons kind. Deze eed voor God eist van ons dat we verantwoordelijkheid nemen.

Wat ben je als kind gelukkig wanneer je zo'n vader mag hebben. Een vader die laat merken dat hij je liefheeft door zijn sterke armen om je heen te slaan. Armen waarin je je veilig voelt. Een vader die voor je klaar staat als je hulp nodig hebt. Een vader die je troost als je verdriet hebt. Een vader die je boven alles wijst op het dienen en vrezan van de Heere. Een vader die voor jou een voorbeeld is van een gemeenschapsleven met Christus. Die laat zien waar nu het grootste geluk te vinden is. Een vader die mag zijn zoals de Heere Jezus een vader als voorbeeld gebruikt. Hij zegt: 'Indien dan gij, die boos zijt, weet uw

kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven denjenigen die Hem bidden' (Luk. 11:13).

Moeten we als vaders niet beschaamd ons hoofd buigen? Wie zijn wij als vader? Krijgen onze kinderen een zuiver beeld van de Vader in de hemel? Leren ze van ons als vaders wie de hemelse Vader is en hoe Hij voor Zijn kinderen zorgt? Ervaren onze kinderen Zijn liefde en Zijn trouw in de omgang als vader met hen? Dan mag onze bede wel zijn: 'Help ons, o God onzes heils, ter oorzake van de eer Uws Naams; en red ons en doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil' (Ps. 79:9).

Horen ze in het gebed aan tafel dat hun ziel voor vader het belangrijkste is?

► wordt vervolgd

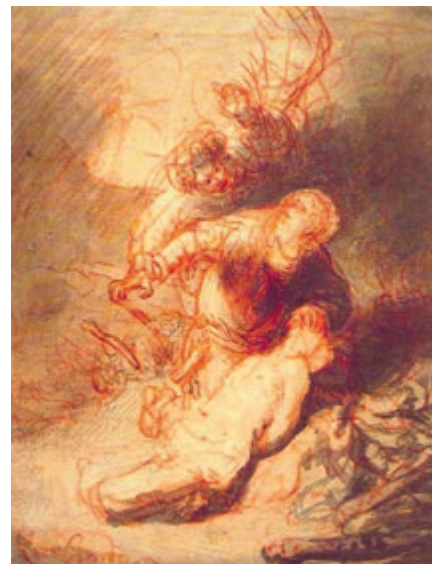
De proef

Dominee Comrie preekte over zaligmakend geloof dat beproefd wordt. Wat bedoelde hij?

Na het zure geeft Hij het zoet.

Echt geloof wordt beproefd, merkte Abraham. Hij en Sara waren te oud voor een kind. Toen de belofde Izaak toch geboren werd en groot werd, moest hij als slachtvee geëfferd worden. De vader der gelovigen gehoorzaamde zonder tegenspreken en kreeg zijn zoon terug als uit de dood. De proef was doorstaan! Jozef kwam in de gevangenis, David in de woestijn, Jona in de storm. Beproefd, maar niet verlaten. En Job? Rouw, alles kwijt, boze zweren, een spottende echtgenote. Maar geen kwaad woord over God. Schrik niet als iemands geloof op de proef wordt gesteld. Beproefd goud bewijst de zuiverheid, beproefd geloof de echtheid ervan.

Comrie (achttiende eeuw) geeft een voorbeeld. Een godzalige dominee moest vluchten voor de vervolging in Schotland. Er was geen kruimel brood meer. Zijn boze vrouw, met huilend kind, beschuldigde hem van de ellende waarin hij het gezin gestort had 'met zijn geloof'. De beproefde man klaagde God in de binnenkamer zijn nood. En... de trouwe

Abrahams offer (Rembrandt)

Verbondsgod sprak bijna hoorbaar in zijn hart: 'De jonge leeuwen lijden armoede, maar die de Heere zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed'. Toen zijn dienstbode met de laatste centen op de markt kwam, herkenden een paar mannen haar als het dienstmeisje van de dominee. Op hun vraag vertelde zij van de honger en ellende in het domineesgezin. De vrienden betaalden spontaan de boodschappen en bleven het gezin nog lang daarna onderhouden. Nog steeds bezorgen de raven van Elia enveloppen met inhoud, 'van een onbekende'. Behoeftige gezinnen zien geen rekening van de slager, 'de gever wil onbekend blijven'. Wegen van beproeving geven moeite, maar leren hopen en wachten op God. Na het zure geeft Hij het zoet. Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis.

LEESTIP: GENESIS 22:1-18 EN PSALM 34

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Welke kleur hadden de pilaren van
de koets van Salomo?**

Antwoord op de vraag van vorige week:
*Abraham was 99 jaar oud toen hij besneden werd.
Genesis 17 : 24*

‘Wie de les van het kruis niet heeft geleerd, heeft de eerste beginselen van het christelijk geloof niet geleerd’.

John Bradford

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE CAPELLE AAN DEN IJssel-WEST

In 1996 vestigt ds. A. Moerkerken zich als emerituspredikant in Capelle aan den IJssel-West. Vanaf dat moment gaat hij vrijwel iedere zondag in de Moriakerk voor. Daarnaast blijft hij tot 2017 als rector aan de Theologische School verbonden. Hoewel hij vele gaven heeft van hoofd en hart, merkt hij in 2014 bij zijn 40-jarig ambtsjubileum op, keer op keer afhankelijk te zijn van de Heere: 'In de consistorie van de Gereformeerde Gemeente in Capelle aan den IJssel-West, waar ik zondagsmorgens mag preken, hangt een tekst aan de muur: 'Gaat ook gij heen in de wijngaard'.

Ik zat eens zó aan de grond dat ik geen moed had om de kansel op te gaan. Maar het orgel speelde zijn laatste akkoorden en een van de ouderlingen zei al: 'Broeders, het is tijd'. Hoe moest het nu? Toen viel mijn oog op die tekst: 'Gaat ook gij heen in de wijngaard'. Het was alsof de Heere zei: 'Ga maar'. Toen kon het weer. Een paar weken later zat ik op zondagmorgen opnieuw diep in de put. Ik keek weer naar die tekst aan de muur en dacht er opnieuw moed en kracht uit te putten. Er ging echter niets van uit. De Heere moet Zijn hulp en bijstand per keer schenken'.

John, de schrijvende pelgrim

John wordt soldaat

John kan zijn draai niet vinden. Zoals elke dag gaat hij eropuit met zijn ketellapperswagen, maar zijn vrolijke lied blijft achterwege. Er is zoveel gebeurd de laatste tijd, dat hij beslist geen zin heeft om te zingen. Moeder en zus Margaret zijn een maand na elkaar gestorven aan de pokkenziekte. Moeder was veertig jaar oud en Margaret nog maar veertien. Thuis is alles zo anders geworden. Vader is een maand na moeders sterven alweer hertrouwd. Zijn vrouw Anne is wel aardig, maar William en hij kunnen haar toch niet zo vlug al in moeders plaats zien? Nee, het is beter om er maar zoveel mogelijk opuit te trekken. En John neemt zijn elfjarige broer William nu ook vaak mee op zijn tochten. 'Kijk daar eens, William, een troep soldaten,' zegt John. 'Zullen we even kijken naar het marcheren? Ze doen allerlei zwenkoefeningen, keurig in de maat.' De jongens staan aandachtig te kijken en vooral John is ervan onder de indruk. Dat komt ook door oom Edward. Hij heeft een belangrijke functie in het leger en toen hij zag dat John zo'n verdriet had, stelde hij voor om ook in het leger te gaan. John weet niet goed wat hij moet doen. Als hij bij thuiskomst aan de Moothal een plakkaat ziet met een dringende oproep aan mannen tussen de 16 en 60 jaar om het vaderland te dienen, blijft hij ermee bezig. Het vaderland dienen in een tijd van burgeroorlog? Vader heeft het verschil uitgelegd tussen het leger van koning Karel I en het leger van het Parlement, maar die verschillende meningen vindt hij maar lastig. Natuurlijk weet hij wie officier Oliver Cromwell is, de grote leider van het Parlementsleger. Hij is erg vroom, hij laat de soldaten psalmen zingen tijdens de marsen en vloeken wordt streng verboden. Dat strenge leven lijkt hem niks. Maar nu die dringende oproep komt, laat het hem niet meer los. En als John zestien jaar wordt, meldt hij zich aan als soldaat.

10

► wordt vervolgd

'DRIE DINGEN DIE MIJ ZEER TROOSTEN'

In december 1875 schreef Wulfert Floor (1818-1876) een 'voorbericht' in de achtste, de laatste bundel "Eenvoudige oefeningen".

Hij eindigde dit voorbericht met de volgende woorden: 'Ik voelde behoefte op mijn ziekbed om dit korte voorbericht te schrijven, opdat, indien ik mocht

komen te sterven, mijn kinderen, familie en verdere vrienden mochten kunnen zien op welke grond ik heengegaan ben naar de eeuwigheid. En mocht ik nog weer herstellen, dan zal dit nog altoos dienen ter gedachtenis aan de trouw en goedheid Gods. Ik ben er dan aan begonnen toen ik van zwakheid nauwelijks een kwartier lang de pen hanteren kon; ik heb er ongeveer drie weken over gedaan en heb het werk nu met veel moeite ten einde gebracht'. Op 13 mei 1876 overleed Wulfert Floor.

Floor zegt dan het volgende: 'Ik weet met Izak de dag van mijn dood niet, maar voel mij toch oud en ziek en bijna van alle eetlust beroofd; maar er zijn drie dingen die mij zeer troosten in het gezicht van dood en eeuwigheid. Ten eerste, ik heb geen leven in de zonde achter mij liggen. Ten tweede, ook geen leven van werkheiligheid. En ten derde, geen leven van schijnheiligheid. Vooreerst zei ik dat ik geen leven in de zonde achter mij heb liggen. Versta mij echter niet verkeerd: ik

wil niet zeggen dat ik geen of maar weinig zonde heb gedaan op mijn afgelegde levensweg. (...) Maar als ik zeg dat het mij troost dat ik geen leven in de zonde achter mij heb liggen, dan wil ik zeggen: door Gods genade heb ik met hart en ziel het smalle pad gekozen. Dit deed ik in mijn jeugd, reeds zeer vroeg, en ik houd in diezelfde keus nog stand nu ik oud en zwak ben, en mogelijk binnenkort ga sterven. (...)

Ten tweede troost het mij dat ik ook geen leven van werkheiligheid achter mij heb liggen. Ongerechtigheid, eigengerechtigheid, en schijnheiligheid, wie onzer zal zich van dit alles volkomen vrijpleiten, zolang wij in de staat der onvolmaaktheid zijn. Evenwel, ik heb al vroeg leren zien dat, als ik door mijn eigen deugden en plichten zalig moest worden, de zaak dan ten enenmale hopeloos was. Ik heb mij menigmaal voor God neergeworpen als een blinde, onmachtige, onreine en helwaardige, met smart, beschaamdheid en vernedering. Ik heb de weg der zaligheid als een weg van vrije genade, door het bloed van de grote Middelaar, leren goedkeuren met mijn hele hart. Ik ben menigmaal tot Jezus gevluht met al mijn ellende, heb hem aangenomen en mij aan Hem overgegeven en toevertrouwd, als mijn Profeet om mij te leren, als mijn Hogepriester om al mijn erf- en dadelijke schuld te verzoenen, en als mijn Koning om over mijn hart en leven, voor eeuwig

een onbepaalde heerschappij te voeren. Ik heb Jezus aangenomen op Zijn eigen aanbidding, hartelijk, gul, gedurig, met verwondering, met blijdschap en met volle amen-zegging op de van eeuwigheid beraamde weg van vrije genade. Ik heb in Jezus vrede en troost gezocht en ook menigmaal gevonden; en ik vertrouw ook nu en voor eeuwig, mijn arme schuldige ziel aan Hem toe.

En hoe menigmaal heeft de Heere mij getroost uit Zijn Woord! (...)

Ten derde troost het mij in het gezicht van de dood dat ook mijn leven geen leven van schijnheiligheid geweest is. Ik ben aan alle struikelingen en misstappen schuldig, maar een schijnheilige, die zich vroom houdt om van de mensen geëerd en geacht te worden, ben ik nooit geweest. Ik ben altijd bang geweest om meer kennis of godsvrucht voor te wenden dan ik bezat, en zocht God oprecht te vrezen, zowel onder vijanden als bij de vrienden; hierin veroordeelt mijn hart mij niet. Ik ben in mijn beste tijden altijd oneindig veraf geweest van de volmaaktheid, maar heb nochtans voor Gods aangezicht gewandeld in oprechtheid, en heb een vermaak gehad in de wet Gods naar de inwendige mens. Dit alles is nochtans niet het fundament van mijn hoop voor de eeuwigheid; Jezus, Jezus alleen, met alles wat Hij deed en nog doet, is voor mij de hoop der heerlijkheid, de hoop des eeuwigen levens'.

Getrouw verbonden. Brede burgerschapsvorming voor de christelijke leraar

dr. P. Chr. van Olst

uitg. De Banier,
224 blz.; € 22,50.

Getrouw verbonden

Hoe ben je een christelijke leraar in een postchristelijke, gefragmenteerde wereld? En hoe rust je leerlingen toe om daarin een eigen plek in te nemen? In het boek "Getrouw verbonden" verkent Peter van Olst deze vragen vanuit verschillende invalshoeken, voortbouwend op het onderzoek waarop hij in 2024 promoveerde aan de Theologische Universiteit Apeldoorn.

Wat direct opvalt, is de sterke verbinding van de klassiek-gereformeerde traditie met hedendaagse pedagogische vraagstukken. In het hoofdstuk "Samenhang en gebrokenheid" verwijst Van Olst bijvoorbeeld naar het eerste antwoord van de Westminster Catechismus: 'Het hoogste doel van de mens is God te verheerlijken en zich in Hem te verblijden'. Zulke theologische ankers geven het boek diepgang én richting.

Daarnaast put Van Olst uit een breed scala aan bronnen. Die verbindt hij op zorgvuldige wijze met Bijbelse lijnen. Het aangrijpende verhaal van de prostituee die Psalm 91 voorleest aan een klant vormt een krachtige introductie op zijn pleidooi om jongeren stap voor stap buiten hun comfortzone te brengen. Niet om hen los te weken van hun wortels, maar juist om die wortels dieper te laten groeien en hun weerbaarheid te versterken.

Ook de toerusting van docenten komt overtuigend naar voren. Van Olst laat zien hoe je op een beginselvaste én open wijze jongeren in de 21e eeuw kunt vormen in burgerschap. Het adagium van Groen van Prinsterer, 'in het isolement (van ons beginsel) ligt onze kracht', blijkt verrassend actueel.

Het boek heeft een sterk 'enerzijds-anderzijds' karakter. De denkrichtingen zijn daardoor doordacht en in balans. Ze doen recht aan de verschillende invalshoeken. Het boek is genuanceerd geschreven. Tegelijkertijd prikkelt het, scherpt het op en zet het aan tot verdere doordenking. Het boek leent zich uitstekend voor bespreking in (directie)teams of tijdens leeskringen. De vragen na elk hoofdstuk geven daarvoor goede handvatten. De afsluitende modellen helpen de inhoud te visualiseren. "Getrouw verbonden" hoort thuis in de boekenkast van mensen die betrokken zijn bij ons onderwijs.

G. VAN VELDUIZEN, GOUDA

Een geopende deur. De Dordtse Leerregels over de verkiezing

ds. P.J. de Raaf

uitg. Den Hertog,
174 blz.; € 17,90.

Een geopende deur

"Een geopende deur" is de titel van een lezenswaardig boek over de Dordtse Leerregels, geschreven door ds. P.J. de Raaf. Het boek is geschikt voor alle leeftijden. In het Voorwoord maakt de auteur duidelijk dat uitverkiezing een aansprekend thema is. Er wordt veel over nagedacht. Jongeren vinden soms dat er allerlei moeilijke vragen bij komen kijken. Ouderen zien er soms een excuus in om onbekeerlijk voort te leven. En dat terwijl de uitverkiezing voor Gods kinderen een grote troost is; de reden van hun eeuwige zaligheid!

Het was voor ds. De Raaf reden om er een preken-serie over te houden. Hij heeft dit gedaan naar aanleiding van hoofdstuk 1 van de Dordtse Leerregels. Deze preken-serie vormde het uitgangspunt voor dit boek. In de inleiding onderstreept hij dat het nodig is om Bijbels over deze dingen te denken. Het gaat ten diepste over de vraag hoe we behouden kunnen worden.

Alle paragrafen uit dit hoofdstuk van de Dordtse Leerregels worden behandeld. Elk hoofdstuk begint met de tekst van de paragrafen die aan de orde komen. Dan volgt de verwijzing naar een passend gedeelte uit de Bijbel. Heel goed om dat er steeds bij te lezen. Doe dat maar met de kanttekeningen of de Bijbel met Uitleg erbij.

In elk hoofdstuk wordt het desbetreffende onderdeel van de leer duidelijk uitgelegd. Nu eens wordt duidelijk gemaakt wat belangrijk is voor persoonlijke meningsvorming. Dan weer wordt aangewezen waar dat soms misgaat. De lezer krijgt waarschuwingen mee, persoonlijk voor zijn ziel. Gods genade komt op tere wijze naar voren. Wat zijn Gods kinderen gelukkig. Voor jongeren die missen en zoeken, voor mensen die alles verzondigd hebben, is er een passend woord.

Elk hoofdstuk besluit met gespreksvragen. Die helpen ook bij de vorming van persoonlijke gedachten. Dit boek gaat alleen over hoofdstuk 1. Maar de Dordtse Leerregels bestaan uit nog drie hoofdstukken. Zou ds. De Raaf er nog meer boeken over laten verschijnen? Wat mij betreft: graag!

DS. G.W.S. MULDER, RIDDERKERK

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Vlissingen,
ds. J.B. Zippro te Zoetermeer.

SPIJKENISSE WORDT AFDELING VAN ROTTERDAM- ZUIDWIJK

In de vergadering van 23 januari jl. heeft de classis Rotterdam ingestemd met het verzoek van de gemeente te Spijkenisse om per 18 maart 2026 afdeling te worden van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuidwijk. Reeds in de classisvergadering van 19 september 2025 was de classis akkoord met het feit dat Spijkenisse afdeling zou worden.

Er waren ingevolge het onvoldoende kunnen voorzien in de ambten zorgen over de toekomst van de gemeente van Spijkenisse als zelfstandige gemeente. In 2022 had de classis Rotterdam al geadviseerd dat de gemeente zich tot de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk kon wenden om hulp bij het voorgaan in leesdiensten e.d. In juni 2025 heeft de kerkenraad verzocht om intensivering van de hulp en daarbij ook te willen overwegen of Spijkenisse afdeling zou kunnen worden van de gemeente te Rotterdam-Zuidwijk. Toen duidelijk werd dat Deo volente in maart 2026 slechts twee ambtsdragers zouden resteren, zijn in goed en broederlijk overleg afspraken gemaakt met betrekking tot het afdeling worden. Op deze wijze kan het kerkgebouw open blijven en mag de prediking van Gods Woord haar voortgang hebben. De kerkenraad van Spijkenisse is dankbaar dat de Heere heeft gegeven dat dit zo mag zijn.

Kerkenraad Spijkenisse

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 14 JANUARI 2026

Ds. L. van der Kuijl, predikant van de roepende kerk, opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert het overlijden van ds. L. Blok. Ook noemt hij diverse jubilea van ambtsdragers, het afscheid van

ambtsdragers en het overlijden van verschillende oud-ambtsdragers. Volgens de lastbrieven zijn alle gemeenten vertegenwoordigd en is de vergadering wettig bijeen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. P.C. Vlot, preses; ds. S. Maljaars, assessor-preses; ds. L. van der Kuijl, assessor; ouderling M. Blankenstijn, quaestor; ouderling P. van Vijven, scriba. De notulen van de vergaderingen van 15 januari en 8 juli 2025 worden vastgesteld en ondertekend.

De preses meldt dat bij mevrouw Van Setten de ziekte van Parkinson is vastgesteld. De preses wenst het echtpaar Van Setten de kracht toe om dit proces samen door te maken. Evangelist Van Setten zegt in aansluiting hierop dat het rust geeft om op de Heere te mogen vertrouwen.

De evangelist geeft een toelichting op de gebeurtenissen en werkzaamheden op de post. 'Alle activiteiten zijn erop gericht mensen te doen weten dat ze een onsterfelijke ziel hebben, op reis zijn naar de eeuwigheid en God gaan ontmoeten'. Verder meldt hij dat het Heilig Avondmaal in november 2025 voor de eerste keer is bediend door ds. Vlot, consulent van de moedergemeente Rilland, in aanwezigheid van enkele ambtsdragers van die gemeente. De preses dankt Van Setten voor zijn woorden en verzekert hem van de hartelijke steun van de classis en de wekelijkse voorbede voor de post. Het moderamen stelt voor om de begrote bijdrage voor Merksem van € 1 per (doop)lid te parkeren, totdat besluitvorming door de Generale Synode heeft plaatsgevonden over de adviezen van de Financiële Commissie. Na bespreking wordt de begrote bijdrage toegezegd met de kanttekening dat de bijdrage pas wordt betaald zodra de Generale Synode een besluit heeft genomen. Naar aanleiding van het jaarrapport 2025 van de Raad van Advies van Sirjon vestigt de bestuurder, J. van Ginkel, de aandacht op het feit dat de zorgsector onder druk staat, zowel vanuit financieel perspectief als vanuit het perspectief van de

arbeidsmarkt. Er moet een steeds groter beroep worden gedaan op familie en vrijwilligers. Daarnaast is er ook de zorg of de zorgvrijheid wel in stand zal blijven. Behouden we de vrijheid om vanuit de eigen identiteit zorg te blijven bieden?

Naar aanleiding het Jaarverslag van de Raad van Advies van Stichting De Vluchtheuvel spreekt een afgevaardigde zijn verontrusting uit over de grote stijging van het aantal zorgvragen waarover in het verslag wordt geschreven.

De kerkenraad van Kruiningen vraagt of het benoemen van vertrouwenspersonen in het kader van 'een veilige kerk' ook in classicaal verband, of misschien zelfs als PS Zuid kan worden opgepakt. Er wordt geantwoord dat het deputaatschap heeft aangegeven dat het benoemen van een ambtsdrager als vertrouwenspersoon sterk af te raden is.

De kerkenraad van Goes vraagt of de bestaande classicale afspraken over kerkelijke grenzen nog onverkort van toepassing zijn. Het antwoord is bevestigend. Hiervoor wordt de afspraak van een classis uit 2015 in herinnering geroepen.

De classicale commissie Kerkelijke eenheid krijgt toestemming om in november 2026 een volgende ambtsdragersbijeenkomst te beleggen in het kader van de interne kerkelijke eenheid. In verband met de komst van ds. W. de Jong wordt de verdeling van de consulentenschappen enigszins aangepast.

Als afgevaardigden naar de PS Zuid op 16 april 2026 zijn gekozen de predikanten W. de Jong, L. van der Kuijl, S. Maljaars en P.C. Vlot, en de ouderlingen M. Blankenstijn, D. den Haan, A.W. Koole en P. van Vijven.

Als er relevante punten zijn, wordt de volgende classisvergadering gehouden op maandag 30 maart. Wolphaartsdijk is de roepende kerk. Ouderling A. Rijdsdijk eindigt op de gebruikelijke wijze, waarna de preses de vergadering sluit.

P. van Vijven, scriba

BERICHTEN

BIJBELMATERIAAL VOOR BIDDAG

Biddag is een goed moment om als gezin, kerk en school de handen ineen te slaan en onze kinderen – in afhankelijkheid van de zegen van de Heere – te onderwijzen over de betekenis van Biddag en bidden. Het is fijn dat er jaarlijks een thema is dat veel predikanten gebruiken voor hun preek, zodat dit op school voorbereid en in het gezin verwerkt kan worden. Dit jaar is het thema: ‘Wat verwacht je?’ of ‘Verwachtingsvol bidden’, vanuit de geschiedenis van Bartimeüs (Markus 10:46-52). Voor gezin, school en kerk staat voorbereidings- en verwerkingsmateriaal klaar op www.bijbelsopvoeden.nl. Het is gratis te downloaden vanaf de themapagina ‘Bidden en Biddag’ of rechtstreeks: www.bijbelsopvoeden.nl/product/biddag-bartimeus-verwachtingsvol-bidden

VRIJWILLIGERS GEZOCHT VOOR EVANGELISATIEDAG

EVGG is voor de kindercrèche en -club tijdens de Landelijke Evangelisatiedag (zaterdag 21 maart in Geldermalsen) nog op zoek naar vrijwilligers. Ga jij graag met kinderen om, meld jezelf dan aan. We zijn op zoek naar jou! Meer informatie en opgeven via evangelisatiedag.nl of info@evgg.nl

BIJEENKOMST OVER RELATIEVORMING BIJBELS BERAAD M/V

Bijbels Beraad M/V organiseert een tweedaags event over relatievorming. Aan de orde komen vragen over de relatie

tussen ouders en jongeren vanuit Bijbels perspectief, zoals: Hoe communiceer je zo dat je elkaar écht begrijpt? Welke rol spelen sociale media in je verkering? Hoe stel je grenzen aan seksualiteit? Op vrijdag 20 februari (16.00-21.30 uur) is het programma gericht op ouders, met toerusting en inzicht in de leefwereld van jongeren. Op zaterdag 21 februari (10.00-15.30 uur) zijn jongeren welkom voor lezingen en workshops. Sprekers zijn onder meer Bart Jan Spruyt en Evert Barten. Locatie: Wartburg, locatie Revius, Rotterdam. De toegang is gratis. Meer informatie en aanmelden via bijbelsberaadmv.nl/agenda/conferentie-relatievorming

LOTGENOTENCONTACT AUTISME IN RELATIE

Helpende Handen biedt onder de noemer ‘lotgenotencontact’ de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen met mensen in een vergelijkbare situatie. Vanuit de regio Rijssen hebben we een vraag gekregen van een mevrouw die getrouwd is met een man met (een vermoeden van) autisme. Zij komt graag met andere vrouwen van 60 jaar en ouder in contact om elkaar tot steun te zijn. Herkent u deze vraag vanuit uw persoonlijke situatie en staat u open voor onderling contact, laat het ons dan weten. U kunt contact opnemen met mevr. E.P. Snoek-Mekelenkamp, vrijwilliger van de contactgroep autisme van Helpende Handen. U kunt haar bellen (033-2537547; niet op dinsdag of woensdag) of mailen naar partners-autisme@helpendehanden.nl. Vermeld in uw mailtje de regio Rijssen.

BIJEENKOMST VOOR SINGLES

Op zaterdag 14 maart (19.30 uur) organiseert de Werkgroep ‘Singles in de kerk’ een bijeenkomst in de kerk van de Geref. Gemeente te Tricht-Geldermalsen (Laan van Leeuwenstein 10). Voorafgaand is er een maaltijd (inloop 17.00 uur; maaltijd 17.30 uur). Het thema van de bijeenkomst is: ‘Een gezonde relatie tot mijzelf en mijn naaste (in de kerk)’. Inleider is Joris ten Voorde, psychosociaal hulpverlener bij Stichting De Vluchtheuvel. Graag ontvangen we uw aanmelding vóór 7 maart via www.gergeminfo.nl/agenda/bijeenkomst-singles-in-de-kerk-2026. Meer informatie binnenkort op www.gemeenteengezin.nl. Voor vragen kunt u mailen naar: singlesgergem@gmail.com

VERKOPING

Genemuïden - Jachin en Boazkerk, zat. 14 febr., 10.00-14.00 uur, verkoping door vrouwenvereniging Wees een zegen, t.b.v. ZGG, evangelisatie, kerk en vakantieweken voor mensen met een beperking.

ZANGAVONDEN

Alblasserdam - Grote kerk, vr. 13 febr., 19.00 uur, psalmzangavond met vrijwillige bovenstem (zetting Martijn den Haan), meditatie ds. B.J. van Boven; reserveren via: www.maartenkerkhoff.nl; collecte voor Mbuma-zending (toegang vrij).

Sliedrecht - Grote Kerk, zat. 7 febr., psalmzangavond met bovenstem, Aron de Graaf, orgel; leiding ds. W.J. Karels; collecte voor commissie hulp Roemenië en Moldavië.

KERKDIENSTEN

ZONDAG 8 FEBRUARI 2026

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Aalst** 9.30 en 14.30 uur ds. W. Silfhout; **Alblasserdam** 9.30 en

18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 19.00 uur ds. J. Kroon; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 15.30 uur ds. A.T. Huijser;

Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. E.J. Bou-dewijn; **Barneveld-Zuid** 11.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J. van Laar;

Beekbergen 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 17.00 uur ds. H. van der Heiden; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Den Helder** 10.00 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Dinteloord** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Dirksland** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Doetinchem** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. J. Janse; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 18.00 uur ds. J. Janse; **Enschede** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 15.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 uur stud. K.L. Blok; **Gorinchem** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Goudswaard** 14.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.00 uur ds. H. Brons; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 9.30 en 16.00 uur ds. A.H. Verhoef; **Houten** 10.00 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. M.H. Schot; **Krabbenrijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C.

Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.00 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Leiderdorp** 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Meeuwen** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. P.C. Vlot; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelharnis** 18.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Mijdrecht** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 en 16.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Nieuwe-Tonge** 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Nieuwer Ter Aa** 10.00 en 15.30 uur stud. W. van Ee; **Nieuwerkerk** 15.00 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburch; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostburg** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oosterland** 10.00 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; **Opheusden** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Oude-Tonge** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Poederoyen** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Puttershoek** 10.00 en 15.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rijssen-Noord** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Rotterdam-Centrum** 15.00 uur ds. C. Hogchem; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer;

Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. M. Blok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 15.00 uur ds. J. Beens; **Spijkensisse** 18.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. C. Sonneveld; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; **Urk** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 uur (H.D.) ds. D. de Wit en 18.30 uur stud. W. van Ee; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Wierden-Aadorp** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Woerden** 10.00 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 10 FEBRUARI 2026

Brakel 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Dinteloord** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Dirksland** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Kruiningen** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Oosterland** 19.30 uur ds. G. Hoogerland.

WOENSDAG 11 FEBRUARI 2026

Aalburg 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Aalst** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Meeuwen** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. M. Karens; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw;

Ouddorp 19.30 uur ds. E.J. Boude-
wijn; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds.
A.T. Huijser; **Scherpenzeel** 19.30
uur ds. J. Beens; **Soest** 19.30 uur ds.
J. van Laar; **Spijkenisse** 19.30 uur
ds. M. Joosse; **Stolwijk** 19.30 uur ds.
C. Hogchem; **Urk** (Biddag) 10.00 en
17.00 uur ds. A.J. de Waard.

DONDERDAG 12 FEBRUARI 2026

Alblasserdam 19.30 uur ds. M.T.
Al-Chalabi; **Borssele** 19.30 uur ds.
W. de Jong; **Genemuiden** 19.30 uur
ds. A. Verschuure; **Krimpen aan
den IJssel** 19.45 uur ds. J.J. Hooger-
brug; **Naaldwijk** 19.45 uur stud. L.J.
van den Berge; **Oppendoos** 19.30
uur ds. G.J. Baan; **Oude-Tonge**

19.30 uur ds. W.A. Zondag;
Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G.J.
van Aalst; **Tricht-Geldermalsen**
19.30 uur ds. W. Silfhout.

VRIJDAG 13 FEBRUARI 2026

Nieuw-Beijerland 14.30 uur (huw.
bev.) ds. H.A. van Zetten.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 FEBRUARI 2026

Alkmaar (Willem Buytewechstraat
2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looi-
ersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur
(Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda**
(Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen**
(Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30
uur evang. S.R. van Klinken;

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)
9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang.
S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem**
(Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en
16.30 uur evang. A. van Setten; **Rot-
terdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur
evang. M. Rozema; **Scheveningen**
(Keizerstraat 177) 14.30 uur evang.
M. van Velden; **Tilburg** (Offen-
bachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur
evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan
Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning
aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties
uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord
deelt met droefheid mee dat is overleden haar oud-diaken

Arend Jan Lankamp

in de leeftijd van 79 jaar.

Hij heeft onze gemeente als diaken, met de hem geschonken
gaven, in eenvoud en getrouwheid en met de liefde van zijn
hart mogen dienen.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en
achterkleinkinderen in dit smartelijke verlies.

Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze
roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van
onze gemeente.

Namens de kerkenraad:

Ds. A.T. Huijser, preses
H. Baan, scriba

Rijssen, 27 januari 2026

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
0318 - 526641
06 - 46376232
www.phvanderleer.nl
De Dijk 30 | Achterberg (Rhenen)
Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

**Zakelijke en Familie Mediation
vanuit een christelijke achtergrond**
Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd i/h midden van NL.

Wilt u ook **beschermd**
zijn **tegen vele zondige**
verleidingen? Koop dan een
SAFE Smartphone!
Voor uzelf en/of uw kind.
Kijk op **safesmartphone.nl**
of bel 06-31306933 (ma en wo
van 19:30-21:00 uur).

 VAN STAVEREN
Begravenisverzorging
0172 23 33 38
Vraag het boekje 'Mijn laatste wens'
info@vanstaverenbegravenisverzorging.nl
Souburghlaan 19, 2741 EK Waddinxveen

begravenisverzorging
Den Hollander
Alleen begrafenissen
Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst rouwcentrum
of thuis met koeling
Dag en nacht bereikbaar
010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
begravenisverzorgingdenhollander.nl

Kesteren | Molen de Zwaluw
Vanwege de grote belang-
stelling organiseren we een
tweede bijeenkomst.
Zaterdagmiddag 21 februari
Aanvang 14.00 uur
Rien Mouw en Arthur de Jong
Jubileumprogramma
Reserveer uw tickets vol=vol
Zie: www.arthurdejong.nl

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbiedingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

 **Bureau
Mark.**
Mark Verweij
Psychosociaal therapeut
mark@bureaumarck.nl
+31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

Leven met autisme?
 TAMIM
www.tamim.nu

**Woonruimte te huur aan-
geboden** in omg. buitengebied
Kootwijkerbroek voor 1 persoon.
Voor info: 0617892196

Cedrah
maken - leg - mensen

Vakantiewerk en/of bijbaan

Wil jij (vakantie)werk waarin jouw handen tot zegen kunnen zijn voor de ander? Welkom bij Cedrah. Wij maken het verschil door een thuis te bieden voor ouderen, vanuit de Bijbelse opdracht om naar elkaar om te zien.

Werkervaring opdoen

Dankbaar werk

Flexibele uren

Goed salaris

Locatie Eben-Haëzer in Middelburg biedt GRATIS verblijf aan vakantiekrachten zorg die ver weg wonen!

www.cedrah.nl/werkenbij

Geef leiding en betekenis aan de zorg!

Ben jij een betrokken en resultaatgerichte teamleider die graag de verbinding maakt tussen medewerkers, cliënten en hun verwanten? Heb jij een hart voor de reformatorische zorg? Dan zijn wij op zoek naar jou!

In deze functie bij De Schutse ben jij de spil binnen het team: je geeft leiding, coacht collega's en draagt actief bij aan de kwaliteit van de zorg. Je werkt mee, denkt mee en organiseert belangrijke processen zodat zowel cliënten als collega's op hun best kunnen functioneren. Deze vacature betreft onze locatie in Achterberg. Daarnaast zijn er binnen De Schutse ook andere teamleider vacatures beschikbaar. Samen kijken we graag welke plek het beste bij jou past.

- Locatie Achterberg
- 24 - 36 uur

Bekijk hier de hele vacature!

HEEREN VAN OPHEUSDEN

Ambtskleding

Maatpakken

Trouwkostuums

Gelegenheidskleding

heerenvanopheusden.nl | 0488 42 96 90
info@heerenvanopheusden.nl

Wij zoeken een PROJECTCOÖRDINATOR/ WERKVOORBEREIDER

Davelaar bouw
sinds 1925

Bel of app Klaas Kort: 06 10 03 46 85 • davelaar.nl/vacatures • Woudenberg

COME TEACH IN CANADA!

We are inviting applications to fill positions for:

- ▶ Elementary Teachers
- ▶ Secondary Teachers
- ▶ Educational Assistants

We would be gladdened by inquiries and applications of individuals who are qualified, versatile and dedicated, but who also love the doctrine according to Godliness.

For more information, please contact:

Mr. G. Brouwer School Board Secretary
(00) 1-847-271-8884
gerry@ecschooll.ca

Mr. A. Verhoef Principal
(00) 1-905-563-3077
mr.verhoef@ecschooll.ca

11800 Ave. Light
Windsor, ON

Netherlands Reformed Congregation, St. Catharines, Ontario, Canada

Zorg die voelt als thuis

leliezorggroep.nl/vellerveste

Wilt u wonen in een kleinschalig verpleeghuis in Barneveld met vaste gezichten en een vertrouwde, reformatorische woonomgeving? Bij Zorghuys Vellerveste vindt u een veilig thuis met de zorg die u nodig heeft.

Neem vrijblijvend contact op met ons **Cliënt Service Punt**
 E clientservicepuntgrootveluwe@leliezorggroep.nl
 T 0578 76 37 08

Zorg dat bij ú past

Den Hertog uitgeverij

Manager uitgeverij

Wil jij leidinggeven aan een uitgeverij waar inhoud, overtuiging en vakmanschap samenkomen?

- Eindverantwoordelijk voor redactie, productie en strategie
- Bewaker van identiteit en kwaliteit
- Sturing geven aan team, planning en toekomstvisie

Klaar voor een betekenisvolle stap in je carrière? Bekijk hier de hele vacature!

De werving van deze vacature is uitbesteed aan WerkMetTalent. Voor vragen of meer informatie over deze vacature kunt u contact opnemen met Marien Klein | 06 10 34 82 25

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?

Doorbreek die cirkel met **De Ontspanformule!**

- ✓ Gratis online training
- ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning

Gun jezelf die rust. Start nu!

AB STRESSENONRUSTGERAAS.NL
 Albert van den Berge

tel. 06-25081102

LANDELIJKE EVANGELISATIEDAG

D.V. 21 MAART 2026

Laat uw licht schijnen

evangelisatiedag.nl

FVGC

OUD-ALBLAS (Z-H) te huur!
 Nieuw luxe vakantiehuisje! P/wk. of tijdl. (bijv. ter overbrugging). Vaar-/vis-/ fietsgebied. Ca. 4 pers. huisalblas@gmail.com / 06-25107987

Tijdrede SGP - Krimpen aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Krimpenerwaard
 D.V. donderdag 19 februari
 Locatie: Sebakerk, Kon. Wilhelminaplein 1, Krimpen a/d IJssel
 Aanvang: 19.30 uur
 Spreker: ds. D.E. van de Kieft

Ervaar rust tussen de Scheldes in Zeeland! **B&B De Bakkeet**
 Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl Of neem contact op via 0621833003

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze **gezellige camping!**
 Verhuur chalet/safaritent/stacaravan en mooie ruime kampeerplaatsen. Kijk op www.dewelblok.nl
 0111-482523

Boshuis Elspeet, een fijn vakantiehuis op de Veluwe. Kijk op www.boshuiselspeet.nl
 Of bel/app naar 06-49496699.

Betaguard (NeoLife) - bij pollen in de lucht: verzachtende invloed op de bovenste en onderste luchtwegen, ondersteunt de reinigende werking van de lever, bij een gevoelige huid. Februari-aanbieding.
 Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Nieuw jeugdboek 'Theodorus à Brakel', J.F. Benschop.
 Bezoek presentatie op 28-2 in Damwoude. Abonneren op deze prachtige historische serie?
info@ramshoorn.nl / www.ramshoorn.nl

Uitrusten in de Betuwe?
 06 37 18 21 93
www.vakantiehuisjedevlissing.com

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte voor 2 personen.
www.kleinsintjan.nl

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen wij van harte uit voor onze bijeenkomst **D.V. zaterdag 7 maart 2026** in de Sionkerk, Renes 121 te Scherpenzeel. Inloop 13.30 uur, opening 14.00 uur.

Ds. J.J. Mulder en mr. J.U. Stelwagen zullen een lezing houden. Ook is er ruimte voor vragen en ontmoeting. Hartelijk welkom!

Wilt u meer informatie: Kijk op www.revoke.nl, mail naar algemeen@revoke.nl of bel 0318 - 45 65 87.

Waarde voor de toekomst
 Onze tijdelijke en eeuwige erfenis

Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.

Werken bij De Schutse

“Het werken in de gehandicaptenzorg heeft een speciale plek in mijn hart, het is een geweldig mooi en dankbaar werk.”

“Na twintig jaar vrachtwagenchauffeur te zijn geweest, maakte ik een overstap naar de zorg. Ik begon bij De Schutse, specifiek bij De Scheldegroep, en zette mijn eerste stappen in de gehandicaptenzorg.

Het werken in de gehandicaptenzorg heeft een speciaal plek in mijn hart, het is een geweldig mooi en dankbaar werk. Je hebt als het ware verschillende rollen die je mag vervullen en onder al die rollen mag je jezelf blijven. Voor de ene cliënt ben je een broer, voor de ander een vriend waar je af en toe mee ‘ravot’ en ga zo maar door. Dat is wat dit werk zo bijzonder maakt.

Ik kan met zekerheid zeggen dat mijn hart voor de gehandicaptenzorg is gewonnen. Het is prachtig, zinvol werk waarin ik iedere dag opnieuw voldoening vind. Dankzij De Schutse en mijn cliënten weet ik dat ik de juiste keuze heb gemaakt. Dit werk wordt nooit saai, en daar ben ik dankbaar voor”.

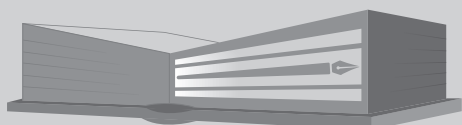
Wil je meer weten over het maken van een overstap? Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman via 06-39367589 of werkenbij@deschutse.nu.

werkenbijdeschutse.nl

Scan de QR voor meer informatie

Ds. G.H. Kerstenschool
Borssele

We zoeken enthousiaste en bevlogen collega's

leerkrachten midden- en bovenbouw

aantal dagen in overleg

en een onderwijsassistent

Solliciteer nu voor 20 februari (via r.sterk@kerstenschool.nl) en hopelijk tot snel! Sollicitatiegesprekken en proeflessen voor leerkrachten worden gepland D.V. 26 februari.

Kijk voor meer info op kerstenschool.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 35 jaar.

Wij bieden o.a.:

- behandeling
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking

Locaties: Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn Telefoon: 0180-426955
E-mail: info@brouwerpsychologen.nl Website: www.brouwerpsychologen.nl

Gewoon een goede makelaar

aandacht voor u en uw woonomgeving → **persoonlijk en betrokken**

vakbekwaam en toegankelijk → **deskundig met passie** → **gewoon helder**

gratis waarde bepaling → **scherp en realistisch makelaarsstarief**

Wessel Berkhout
Aan- en verkoopmakelaar

BURGLAND
Makelaars

0318 - 628 412
info@burglandveenendaal.nl www.burglandmakelaars.nl

Vacature

Verkoper bij Kleyn

Zet je eerste of volgende stap in je salescarrière bij Kleyn en bouw mee aan jouw en ons succes.

Interesse? Drink een kop koffie met Pieter Dave Kroon, hij vertelt je graag meer!

Pieter Dave Kroon:
+31 6 29048623
pdkroon@kleyn.com
werkenbijkleyn.nl

MAAK 'T MEE ▶

JOH. DE HEER
toetsen en meer. sinds 1898

Uw orgel en piano specialist

www.johdeheer.nl
Leegwaterstraat 46/47 · 3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611 · email: info@johdeheer.nl

samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

(0222) 31 89 06
U runt ons appen of bellen

www.deverrassing.nl

Praktijk den Uij

- HULPVERLENING
- COACHING
- TRAINING
- TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Lunteren | Yerseke
T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuij.nl
www.praktijkdenuij.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

KOOR- EN SAMENZANGAVOND

Bethelkerk (GG) Geldermalsen

D.V. ZATERDAG 7 FEBRUARI- 19 UUR
Toegang vrij!

m.m.v. - Chr. Urker
Visserskoor Crescendo o.l.v. Louwe Kramer
- Kinderkoor De Kleine Lofstem o.l.v. Jolanda van Dam

Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. G.J. van Aalst

CAMPING EN CHALETPARK "DE VERBORGEN HOEK"

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijke omgeving
- Tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

de **Saambinder**
BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman, ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten, meditaties en voor vragen die bestemd zijn voor de redactie:
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17:00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalings abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl (doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeentengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

Is materialisme niet een van de grote zonden van deze tijd en hebben we er wel genoeg oog voor?

HET RUIM GENOT DER WERELD

ZIEN- EN ZINLIJKE

'Red mij van hen die 't ruim genot der wereld voor hun heilgoed achten; geen deel, dan in dit leven, wachten', zingen we berijmd met Psalm 17 vers 7. Als we een materialist met het bekende woordenboek 'Van Dale' omschrijven als 'iemand die alleen waarde hecht aan stoffelijke goederen' of 'iemand die alleen zijn geluk zoekt in lager genot', dan is het antwoord snel gegeven.

Inderdaad is dat een grote zonde. Decennialang klinken de ernstige waarschuwingen dat materialisme de grote afgod – ook van de reformatorische gezindte – is geworden. En vele eeuwen eerder horen we David, geïnspireerd door Gods Geest, spreken: 'Vertrouwt niet

op onderdrukking, noch op roverij; wordt niet ijdel; als het vermogen overvloedig aanwast, zet er het hart niet op' (Psalm 62:11). Ook de profeten van het Oude Testament, allereerst de Profeet van het Nieuwe Testament Jezus, horen we waarschuwen voor dit kwaad. Onder andere in de geschiedenis van de rijke jongeling klinkt het ernstige vermaan: 'Hoe zwaarlijk zullen degenen die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan. Want het is lichter dat een kermel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods ingaat' (Lukas 18:24b,29). En wie denkt niet aan de gelijkenis van de rijke dwaas uit Lukas 12? Of de gelijkenis in Lukas 16 over de rijke man en de arme Lazarus?

Om niet meer te noemen, de apostel Paulus schrijft aan Timotheüs in de eerste zendbrief (hoofdstuk 6:9,10): 'Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang. Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf

met vele smarten doorstoken'. In onze Heidelbergse Catechismus, Zondag 42, wordt het achtste gebod niet alleen uitgelegd in de richting van stelen en roven maar wordt ook gewezen op 'alle gierigheid, alle misbruik en verkwisting Zijner gaven'.

WAAKT EN LET

Nu moeten we nadrukkelijk stellen dat rijkdom niet hetzelfde is als materialisme. Van de rijke Abraham krijgen we geenszins de indruk dat het hem ging om vermeerdering van zijn bezit. Job had een indrukwekkende veestapel maar niets doet ons denken dat hij materialistisch was. Omgekeerd hebben eenvoudige kinderen van God wel beleden dat ze zo vast zaten aan hun geringe aardse bezittingen. Als hun geloof niet in oefening was, waren ze nog gehecht aan 'een paar oude schoenen'.

Ook al is het dus niet juist om welvaart en materialisme aan elkaar gelijk te stellen, het is waarschijnlijk wel zo dat mensen die het goed hebben in deze wereld eerder geneigd zijn zich daar thuis te voelen. Zij zitten immers met zoveel banden vast aan het 'aardse slijk'. Wie veel bezit, wordt gemakkelijk door zijn bezit bezeten. Als we de notie van een eenvoudig leven voor Gods aangezicht en de heerlijke voorbeelden daarvan in de Heilige Schrift en de geschiedenis van Gods Kerk daarnaast zetten, is de toepassing wel duidelijk. Of om het met de bovengenoemde 62e Psalm berijmd te zeggen: '...waakt en let, dat gij het hart er nooit op zet; zo wordt ge door geen schijn bedrogen'. Lezer(es), hebben we de materialist in eigen hart al ontdekt? En hoe gaat u daar mee om?

Wie veel bezit, wordt gemakkelijk door zijn bezit bezeten.

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**